

Vsedemo se tedaj za mizo na prosto; Šmerek nam prinese bokal dolenjca; kmetje od daleč poslušavši veselo naše gibanje se približajo prijazno in rekó: „vi ste naši“, dovolite nam, da smemo z vami na goro. — Dobro, če nas je več, tem bolje je — je bil naš odgovor, in dva gospodarja in dobra lovca, namreč: Jernej Janšar, Šimen Pintar po domače Cekin, Luka Oblak in Žiga Lautirar postali so naši tovarši.

Ko smo nagnili kozarec — takrat človek nehoté v nebo pogleda — opazili smo klavrni, da je glave velikih gorá jelo mraziti, kajti kapice so si nataknili. Poprašajočim, kaj to pomeni, odgovarjajo kmetje z glavo majaje, da take kapice sicer pomenijo dež, al letos je že pozabilo deževati; velikrat se je že bolj na dež pripravljalo, pa ga vendar ni Bog dal. Po večerji nam prinese Šmerek dolgih kovanih palic za hribolazce na izbiro. Vsak si vzame eno; kruha, mesa, sira in vina pa denemo v besago pevajoči „gledam na Triglava“ odrine nas 11 korenjakov iz Mojstrane ob pol devetih pri polni svitli luni v hrib. Med potoma iz vsake bajte nas radovedni ljudje pozdravljajo ter srečno! kličejo.

Dolgo časa se gré na dolnji Krmi po travnikih in pašnikih; čedalje prihaja dolina ožja in pot slabeja, hribi pa se bolj kvišku vzdigujejo, na levo „Debela peč“, na desno „Erjovina“. Ob 11. uri dospemo do zadnje kočé v „zgornji Krmi“. Dva kmeta iz Sasp sta lastnika njena. Voditelja skličeta pastirje (dva fanta sta bila, eden 13, drugi 15 let star), ki nam napravita ogenj na ognjišču; al ker same jarce paseta, bilo ni ne mleka ne kaj družega; morali smo seboj prinešeno prigrizniti in kmalu naprej oditi.

Kmalu pridemo do velikega snega. Malo pod sedlom potegne huda sapa in Lautirarjev klobuk sfrči po snegu doli, da ga ni bilo več. Mož je moral v ruto si glavo zavezati in brez klobuka koračiti na vrh Triglava in nazaj do kočé. Fanta sta ga v znožji snega podnevi našla in ga mu dala nazaj gredé.

Ob 1. uri čez polnoči bili smo na sedlu, to je ondi, kjer se popotniki z Krme in z Bohinja srečajo; — jako mrzla in huda sapa je vlekla. Poiščemo si zavetja v globoki jami ter pevajoči počivamo; za malo časa se vzdignemo spet in koračimo na „Konjsko planino“ in ob dveh dospeli smo k novi koči. Mali Triglav je bil čist; al okoli vélikega so se vedno megle kopičile. Lepega razgleda po takem ni bilo pričakovati; al „korajža veljá“, sklenili smo: naprej! (Kon. prih.)

Politične stvari.

Španija, Francija, Avstrija.

Skrajni čas je, da se tudi v Avstriji jéz napravi onemu liberalizmu, ki z brezverstvom pod pazduho hodi in kateremu zadnji konec utegne biti ona razuzdanost, ki jo je s strahom svet gledal na Francoskem, ko je banda morivcev in požigalcev strahovala nesrečno državo in dandanes strahuje ravno tako nesrečno Španijo.

Ljudovlada (republika) je lepa vlada, kjer je ljudstvo zrelo za tako vlado; v Evropi dandanes tega ni nikjer in menda še dolgo dolgo ne bo. Povsod kaže krvava zgodovina, da „svoboda“ je veliki množini le razuzdanost, kateri ni nič svetó; brezverstvo, ropanje, umori — to je trójica one „svobode“, ki so jo nedavno doživeli na Francoskem in jo, bodi Bogu poželjeno, uživajo že več časa in prav zeló zopet zdaj na Španjskem. V obojnih državah imajo zdaj še republiko (ljudovlado), to je, njima na čelu ne stoji postavni (legitimni) kralj, ampak od ljudstva izvoljeni

predsednik. Sreča velika je za obe državi to, da sedanjí predsednik Francoski je rodoljub, kateri pripozna, da Francozi ne pridejo do mirú, dokler na prestol Francoski ne stopi spet naslednik postavne vladne rodovine. Mac-Mahon je imé tega rodoljuba, in najviši general (maršal) je njegov stan. Ta rodoljub pa se živo zaveda tudi tega, da od nekdanj se je kralj Francoski imenoval „prvi kršanski kralj“, in zato je on tudi iskren branitelj katoliške vere. Zato se ga pa tudi vsi liberalci neznano hudo bojijo in ga sovražijo. Bojijo se ga in to po pravici, kajti če on s svojim velikim vplivom posadí zopet postavnega kralja na prestol Francoski, — odkljenkalo bode anarhiji in brezverstvu, in sapa se zapré razuzdanemu liberalizmu po celi Evropi.

Mac-Mahon (beri: Mak Mahon) je po takem dandanes mož, katerega se vsi brezverci in prekucneži najbolj bojijo. Če mu obveljá, česar želi in na kar dela, kmalu dobí Evropa drug političen obraz, in res skrajni čas je, da ga dobí. Če on na Francoskem zopet mir in red vpelje pod vladarstvom kralja Henrika V., kmalu dospé tudi na Španjski prestol postavni kralj, in liberaluhom v Avstriji vpadle bodo kar brž predrzne peruti in brezverska načela zginula bodo prav tako hitro, kakor so svojo mrežo raztegnila čez njo.

Kako pa more nesrečna Španija, v kateri se že več časa kri prelija, da je groza, priti do mirú, o tem iz prav zanesljivega vira poroča časnik „Vaterland“ tako le:

Že pred več tedni je vlada Ruska vprašala vlado Prusko, Angleško in Francosko: ali ne vidijo že potrebe, da se nesrečna država pomiri? Tem bolj pa je Ruska vlada ponavljala to vprašanje, ko so razuzdanosti tako imenovanih „internacionalcev“ (roparjev, morivcev in požigalcev) čedalje očitnejše postajale.

Ruski vpliv je napravil Prusko vlado, da je že na pol poti bila nasproti se postaviti ustajnikom Španjskim; al umaknila se je spet, ko je čutila, da potem se tudi Francoska vlada vtakne v homatije Španjske in pomaga armadi kraljevi do zmage. Italijanska vlada bila je prva, ki je strah pred vtikom Francozov v Španjske zadeve izbudila v Pruski vladi.

Ruska vlada je po tem storila drugo stopinjo in gori imenovane vlade vprašala: ali bi ne bilo vsaj to treba, da se armada Karolovcev (to je, armada, ki se na Španjskem v imenu prihodnjega kralja Karola vojskuje z armado ljudovlade) priznava za armado, kateri pristaja pravica vojskovati se. Ta predlog je pa Pruska vlada kar naravnost odbila, rekši, da to bilo bi pripoznanje kraljevske veljave Karolovcev. Ko je Francoska vlada to slišala, ni si upala kar brž pritrditi predlogu vlade Ruske, ter odgovorila, da hoče s takim priznanjem še čakati, čeravno ona na meji Francoski kar le more vojskovanje polajšuje Karolovi armadi. Karolovci (Karliti) začasno nočejo segati z vojsko svojo dalje; zadovoljni so s tem, da si prisvojijo le nekoliko trdnjav, v katerih bi njihova armada varna bila; v severnih krajih Španije želijo vtrditi se in čakati, kako se bode razvila stvar na Francoskem. Iz Francoskega pričakujejo redúljubni Španjci pomoči in zmago, a to še le potem, ko Francija dobí spet svojega kralja. — Angleške vlade odgovor je bil Ruski ugoden; al ona noče prva biti, ki bi Karolovcem priznala pravico vojskovanja. Ruska vlada pa stoji vkljub vsemu temu na svojem stališču, in govori se celó, da ona utegne kmalu vsaj moralčna začetnica biti o tem, da se konec stori prekucijam Španjskim.

Tako se sedanjí stan iz zanesljivega vira popisuje „Vaterlandu“. —

Ker smo po vsem tem, kar se zdaj po vseh velicah časnikih bere, do dobrega prepričani, da Francija, od kodar je revolucija po svetu segla, bode revolucijo spet ustavila, zato se nam je treba zdelo, bralcem našim na kratko povedati, kaj utegne prihodnji čas prinesiti, da bodo mogli prav soditi dogodbe, katere pridejo.

Da vse to ne bo se zgodilo tako z lepo, kakor bi bilo želeti na prid človečanstvu, to je skoro gotovo vsacemu, kdor vé, kako zelo je seme prekucijsko zasejano po svetu; vendar je, hvala Bogu, tudi še dovolj veljavni možakov in poštenega ljudstva na svetu, da ni obupati na konečni zmagi resnice in pravice. Avstrijski liberalci in brezverci že v vsem tem vidijo pošast reakcije — in prav imajo; al po naših mislih one potrebne reakcije, ki je to, kar je — voda za silne požare.

Mnogovrstne novice.

* *Pri zboru na Blanci* je Vošnjakovcem popolno in sramotno spodletelo. Samo kakih 20 mož („Slovenski Narod“ pravi, da jih je 100 bilo nazočih!) je bilo za Vošnjaka in teh bila je polovica takih, ki še pravice voliti nimajo; študenti, diurnisti. Zdaj skušajo dobljeno sramoto z lažmi v „Slov. Nar.“ pokriti. Al vse jim ne pomaga nič. Gosp. Tombah nam piše in proglašča dopisnika „Narodovega“ za lažnjivca in obrekovalca, dokler mu ne dokaže, da je on le en „masel“ vina ali le en sold kateremu izmed kmetov dal. — No, Vošnjakovo „kraljestvo“ že zelo leze rakovo pot.

„Slov. Gosp.“

* *Iz Ormuža* se poroča „Slov. Gosp.“, da ondašnji notar dr. Gršak marljivo širi mršavi „Slov. Tednik“. Vrinol ga je skoro vsem tamošnjim predstojnikom, ko jim je ugovor zoper novo cenitev zemljišč napravljaj. Al kmetje so hudobnost lista že razvideli. Začeli so ga „Ljubljanskemu očetu“ nazaj pošiljati. Tako je pametno! *)

* *V Celji* je bila ove dni skrivna obravnava zoper 4 hudodelnike v gosposke obleki, zavolj hudodelstva posiljenja in oskrunjenja mnogih 9 do 14 let starih deklic. Tarmon, knjigar, je dobil 6 let, dr. Wernberger 1 leto, njegov brat pol leta in nek Pinter 9 mesecev težke ječe. Lep sad brezverskega liberalizma!

Naši dopisi.

Iz Rusije 14. (26.) julija. —η— (Dalje.) — Priroda tedaj na Verevkinovi poti ni nepremagljiv nasprotnik; zato so pa Hivinci obrnili v to stran več del svojih vojnih sil in izdajsko kovarstvo. V Kunjigradu je bilo zbranih 5000 sovražnikov, deloma konjikov, deloma pehotincev in topničarjev s 6 topovi. Postavili so se bili v bran, dokler so se po številu dvakrat močneje čutili od sovražnika; al ko so zapazili, da za Orenburšci prihajajo Kavkazci, naglo so prepustili Kunjigraško mesto in trdnjavo ter bežali v Hožejli.

Araljska flotilja, obstoječa iz dveh parobrodov in treh barž, se je spustila 9. maja v glavni, 5 sežnjev globoki rokav Amu-reke ter je vjela Hivinski čoln z ogleduhi, kateri so povedali, da 1½ milje daleč ob reki je trdnjava Ak-Kala s 5 topovi, 500 pešcev in 500 konjikov. Hivinci v Ak-Kali so se hrabro branili in

pokazali, da njihovi topničarji so dobro izurjeni; na parohodu Samarkand je bilo ranjenih 9 mož matrozov in kapitan in pa podstreljen en top. Vendar flotilja je prisilila trdnjavo umolkniti, razsula je steno pod tremi topovi in podrla rečna vrata trdnjave. Potem je odplavala daljše proti Kunjigradu. Skoraj 6 milj nedošedši do tega mesta se je ustavila zavolj plitve vode. Pod Kunjigradom je glavni rokav reke z več plotovi zaježen, da se razliva po vodotocih. Na ladijah je vže pošlo netivo, kakor tudi živež. Ker je kapitan vedel, da okoli 22. maja ima Verevkin biti okoli Kunjigrada, odpravil je k njemu deset mož matrozov, dobro oboroženih, za vodnika jim je dal nekega Utenija, po rodu Jomuta, kateri je nekolikokrat svoje usluge kapitanu ponujal. Utenij jih je izdajavski peljal v Hivinsko zasado, kjer so jim glave odsekali ter jih do nazega oropali. Dva dni pozneje so jih našli Verevkinovi vojaki. O flotili dalje ni nič znanega, razen tega, da je odplavala mimo Kunjigrada po drugemu nezaježenemu rokavu. Njena naloga je izsledovati reko in njeno brodnost.

Kunjigračanje so veseli sprejeli Rusko armado, kakor so od nekdanj želeli biti Ruski podložni, ker so veliko trpeli pred Hivinci in Jomuti.

Kakor Kunjigračanje, tako so tudi Hožejljanje, Kitajci in druga mesta s Kirgiškim naseljenjem s „hlebo-soljo“ prav po Ruski sprejemali Verevkina; vse se je zbiralo okoli vojakov, ko so z godbo vstopali v mesta.

(Dalje prihodnjič.)

Iz Gorice 26. avgusta. (Telegram „Novicam“.) Včeraj se je občnega zbora političnega društva „Gorice“ vdeležilo 177 društvenikov. Za kandidata v državni zbor za kmečke občine Slovenske je bil dr. Tonkli enoglasno z navdušenjem proglašen.

Vransko na Štajarskem. — Tukajšnji okrajni zastop je ravnokar po svojem odboru razpisati dal eno štípendijo s 100 gold. na leto za dijaka, kateri hoče v pripravnišnico ljudskih učiteljev stopiti.

Novomesto 18. avg. — Bliža se jesen, čas veselja in plače za trud in delo pridnemu oratarju. Ajda krasno cvetè in „po njej že šumè čebelice“. Noči so hladnejše, mastna rōsa pada vsak večer in napaja po palečih solnčnih žarkih ob dnevu zvenjene rastline — v tistem mraku pa milo poje ščurk in obeta, da se bo grozdje kmalu omehčalo. Petje ščurkov je za pravega Dolenjca najprijetnejša muzika; opominja ga, da dobi sladko kapljico iz nograda; kedar on začena svoje melanholično-enoglasno škripenje, katero se daleč razlega in s katerim oznanuje bližnji čas zrelosti grozdov, se Dolenjcu srce posmehuje. Al, žalibog! letos izbuja ta škripač v naši okolici le žalost, vsaj nam je toča vinograde pokončala in kedar se zvečer razlega ščurkovo petje, da po ušesih žvenči, si marsikdo, ki ne bo imel letos kaj trgati, misli: „pojdi rakom škripat“!

Radostni čujemo, da se bo revnim kmetom od več strani na pomoč prihitelo; pomanjkalo bi sicer mnogim potrebnega živeža. Veseli nas pa tudi, da narodnjaki najprvi na nas mislijo. Prva v kolo pomočnikov stopila je Ljubljanska čitalnica, ter napravila plodonosno zabavo v korist Dolenjem. Obžalujemo, da v Novem mestu nima čitalnica še pripravnega prostora, da bi zabave za dobrodelni namen napravila. Pa vsaj raste narodni dom vsak dan više in više in kedar bo gotov, bomo povsod prvi, ko bode treba za dobrodelni namen kaj storiti. — V drugem oziru pa že sedaj kaže naše podvzetje nek koristen vpliv, katerega se nihče ne bi bil že sedaj nadjal. Kolikor bolj namreč raste narodna hiša, toliko se vikša občna pozornost na njo, raste veselje domoljubnih meščanov nad začetim delom in se vtrjuje njih narodni značaj, ker se zbirajo okoli začetega zidovja kakor brambovci okoli svoje zastave. Uresničilo se bo,

*) Da taka roba ni nič vredna, ki se ljudem po vseh kotih vsiluje, to je že stara kramarska skušnja. Kar je dobro, dobi samo po sebi na kupe kupcev. To samo je dokaz dovolj: kaj je dobro, kaj nič vredno, če tudi le groš velja.